

Wielkanoc

Wielkanoc-co to za święto?

Wielkanoc (påske) to najważniejsze religijne święto dla wszystkich chrześcijan (kristne). Chrześcijanie wspominają w tym czasie ukrzyżowanie (korsfestelse) i zmartwychwstanie (oppstandelse) Jezusa. Czas obchodów święta zaczyna się już na tydzień przed Wielkanocą. Nazywamy ten czas Wielkim Tygodniem (den stille uke).

Oto najważniejsze dni Wielkiego Tygodnia:

Niedziela Palmowa- palmesøndag

Wielki Czwartek- skjærtorsdag

Wielki Piątek- langfredag

Wielka Sobota - påskeaften

Wielkanoc (Niedziela Wielkanocna) - påskedag

Poniedziałek Wielkanocny -andre påskedag

Wielkanoc nie jest jednak świętem wyłącznie religijnym. To jednocześnie radosne powitanie nadchodzącej wiosny i odradzającego się po zimie życia.

Foto: Choat/ Adobe Stock

Niedziela Palmowa

Tego dnia wspominamy uroczyste przybycie Jezusa do Jerozolimy. Najważniejszym symbolem tego dnia jest palma lub palemka. W Polsce palmy kupuje się lub wykonuje się samodzielnie, a potem święci się je w kościele. W niektórych rejonach Polski robi się wspaniałe wielkie palmy, które potem ludzie ubrani w piękne ludowe stroje, niosą w uroczystej procesji (tog).

Wielki Czwartek

Wielki Czwartek jest pamiątką Ostatniej Wieczerzy, którą Jezus spożył ze swymi uczniami. Wtedy ustanowił sakramenty Komunii (nattverd) i Mszy Świętej (messe). W tym dniu w kościołach w Polsce odprawia się uroczyste nabożeństwo (gudstjeneste). Na znak pokory, w czasie nabożeństwa, kapłan, wzorem Jezusa, obmywa nogi księżom, chorym i ubogim.

Wielki Piątek

To dzień, w którym wspominamy mękę i śmierć Jezusa na krzyżu (kors), czyli ukrzyżowanie (korsfestelse). W tym dniu w polskich kościołach wierni w milczeniu modlą się nad jego symbolicznym grobem. Jest to dzień ciszy, żałoby i modlitwy. To jedyny dzień w roku, kiedy nie biją żadne kościelne dzwony. Zazwyczaj w tym dniu obowiązuje post (faste). Oznacza to, że wierni nie jedzą mięsa, a także ograniczają pozostałe posiłki.

Foto: anilah/ Adobe Stock

Wielka Sobota

Bardzo ważną tradycją Wielkiej Soboty w Polsce jest święcenie pokarmów, czyli tak zwana Święconka. Do pięknie udekorowanego koszyczka wkłada się jajka, chleb, kiełbasę, ciasto, sól, pieprz i baranka. Każda z tych rzeczy ma swoje symboliczne znaczenie. Jajko to symbol nowego życia. Chleb to symbol Jezusa w Komunii Świętej, kiełbasa i ciasto to symbole dostatku i bogactwa, a sól i pieprz chronią od zepsucia. Baranek zaś symbolizuje zmartwychwstałego Jezusa.

Wszyscy wierni ze swymi koszykami gromadzą się w kościele lub na ulicy, a ksiądz święci pokarmy w koszykach wodą święconą.

Wielkanocne dekoracje

W każdym polskim domu maluje się i ozdabia jajka na różne sposoby. Kolorowe jajka nazywają się pisanki. Dla dzieci to jeden z najprzyjemniejszych momentów Świąt Wielkanocnych. Oprócz malowania farbami, można jajka zdobić na wiele sposobów.

Często na parę tygodni przed Wielkanocą sadzi się na talerzyku rzeżuchę (karse) lub owies (havre) , a kiedy już wyrosną, pięknie ozdabiają wielkanocny stół.

Kurczaczek (kylling), zajączek (hare) i bazie to też typowe wielkanocne motywy ozdobne.

Foto: PAWEL/ AdobeStock

Baranek

Bardzo ważnym wielkanocnym motywem jest też baranek (guds lam), który symbolizuje ofiarę Jezusa, jego śmierć i zmartwychwstanie. Baranka nie może zabraknąć w koszyku ze święconką , ani na wielkanocnym stole. Można kupić plastikowego, ale można też zrobić go samodzielnie.

Foto: Mateusz Feliksik/ Adobe Stock

Wielkanocna Niedziela

Tego dnia rodzina spożywa razem uroczyste wielkanocne śniadanie. W czasie śniadania dzielimy się jajkiem ze święconki i składamy sobie życzenia. Tradycyjną potrawą wielkanocną jest żurek, czyli zupa z kielbasą i jajkiem. Pieczone mięsa, kielbasy i szynki to też tradycyjne potrawy wielkanocne. Po długim okresie postu ludzie w dawnych czasach byli spragnieni mięsnego posiłku. Najważniejsze jednak na wielkanocnym stole są potrawy z jajek. Jajko to symbol rodzącego się nowego życia, a przyrządzać je można na niezliczone sposoby.

Wielkanocne Wypieki

Na stole wielkanocnym goszczą oczywiście różne ciasta. Piecze się makowce, serniki i inne przysmaki. Ale typowo wielkanocnym wypiekiem są baby i mazurki. Baba, czy też babka, to drożdżowe ciasto upieczone w wysokiej foremce, a po upieczeniu polukrowane i ozdobione.

Mazurek to płaski kruchy placek, posmarowany kremem lub masą owocową, polukrowany i ozdobiony.

Foto: dusiova/ Adobe Stock

Wielkanocny Poniedziałek

Drugi dzień świąt wielkanocnych bywa też nazywany Lany Poniedziałek. Domyślcie się dlaczego? Odpowiedź to śmigus dyngus! To bardzo stary polski zwyczaj, znany od setek lat. Ludzie polewali się wodą, by zapewnić sobie zdrowie i siły na cały rok. Ta tradycja przetrwała w Polsce do dzisiejszych czasów. W tym dniu trzeba uważać, bo na ulicy pełno młodych ludzi z wiadrami wody!

W wielu domach tego ranka też obchodzi się Śmigusa Dyngusa. Potem niestety trzeba wszystko powycierać i wysuszyć, ale ile przy tym radości!